

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1626

Oratio Darii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68724](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68724)

O E C O N O M I A O R A T I O N I S .

I. Dissuadet à natura populi qui est δόμτροχέρις ὁστᾶτον (δοῖ, animal morosum ; intractabile, princeps, inops consilij, torrens fluuiis simili. Plato.

etiam definit animal, ἐδουκον, ἀμὸν ἀποδῖστων, ἄν mal inuidum, crudelo, iugo, disciplina exolutum.

O R A T I O D A R I I .

Ex eodem, ibidem.

Argumentum.

Tertio loco sententiam dixit Darius, qua regium Imperium probat, Praefare enim alijs granitate, stabilitate, commoditate regenda reipublica.

P R O R E G N O .

EΜοὶ τὰ μὲν ἔπειθε Μεγαβίζου ἐς τὸ πλῆθος ἔχοντα, δοκεῖ ὀρθῶς λέγειν. τὰ δὲ ἐς ὀλιγαρχίαν, ὀδύρομαι. τεκὼν γὰρ προκείμεω, καὶ πάντων τ᾽ ἕγω ἀριστῶν ἔοντων δὴ μὲν τε ἀρίστου, καὶ ὀλιγαρχίας, καὶ μενάρχου, πολλῶν δὲ πρὸς ἕνα λέγω ἀνδρῶν γὰρ ἕως τῶ ἀρίστου οὐδὲν ἀμφὸν ἀν φανέει. γνώμη γὰρ τοιαύτη χρεώμεθα ὅτι ζῶσθε οὐκ ἀμέμηθη τῶ πλείοντι, σιγῶ τὸ ἄν βυλεύματα ἐπὶ δυσμένει ἀνδρα, οὕτω μάλιστα, ὅτι ὀλιγαρχία. πολλοῖσι ἀρετῆν ἐπασκέουσι ἐς τὸ κοινόν, ἔχθεα ἴδια ἰσχυρὰ φιλέει ἐγγίνεσθαι. αὐτῶν γὰρ ἕκαστος βυλεύμεθα κορυφαῖ ἔναι, γνώμησι τε νικᾶν, ἐς ἔχθεα μεγάλα ἀλλήλοισι ἀπικνεύονται, ἔτι ὡν εἰσίοις ἐγγίνονται ἐκ τῆ εἰσίοις, φόνου, ἐκ τῆ φόνου, ἀπὸ ἐκ ἐς μεναρχίαν, καὶ ἐκ τῆ εἰσίοις δὲ εἰσίοις ἐπὶ τῶ ἀριστῶ. δὴ μὲν τε αὐτῶ ἀρχοντες, ἀδύνατα μὴ οὐ κακότητα ἐγγίνεσθαι, κακότητι τοιῶν ἐγγενεμένης ἐς τὰ κοινά, ἔχθεα μὲν ὀδύ ἐγγίνονται τοῖσι, φίλια ἢ ἰσχυραὶ, οἱ γὰρ κακῶν τὰ κοινά, συγκρούσαντες, ποιῶσιν τῶ ἢ τοῖσιν γίνεται, ἐς ὃ ἀνπροσάσ τις τῶ δὴ μὲν, τοῦσιν τοῖσιν παύσθαι ἐκ δὲ αὐτῶν, διαυμάζεται οὐτῶ δὴ ὁσὸ τῶ δὴ μὲν, διαυμάζεται οὐτῶ δὴ ὁσὸ τῶ δὴ μὲν.

AT mihi, quae Megabizus de statu dominatus popularis dixit, recte dicta esse videntur. At quae de paucorum dominatu, non item. Si enim tres proponantur status, quorum unusquisque suo in genere sit praestantissimus, dominatus populi, paucorum dominatus, & vnius, hunc longe antecellere dico, viro enim quopiam optimo nihil vtilius comperiri queat. Eo siquidem animo praeditus, populo ita praerit, vt in nullam reprehensionem incurrat, & consilia hostis minime enuntientur.

At verò in paucorum dominatu, quam in commune singuli virtutis suae specimen edere conantur, tunc graues inimicitiae concipiuntur, dum enim quisque caput esse, & primum suam sententiam locum obtinere cupit, in Aristocratiis graues inimicitias incidunt, ex quibus seditiones oriuntur, ex his autem homicidia, tandemque per haec, ad vnius dominatum deveniunt; vnde hunc statum longe esse praestantissimum apparet. Nam contra si penes populum sit imperium, fieri nullo modo potest, quin interueniat improbitas. At quum administrationi reipublicae interuenit improbitas, non inimicitiae, sed firmæ amicitiae gignuntur. Quoniam, qui se improbe in Reipublicae administratione gerunt, alij aliorum improbitatem celant. Id autem tantisper fit, dum aliquis potestatem in populum adeptus, tales homines compescuerit. Quas ob

Aristocratiis vitiis.

ταρχῶ ἐάν, καὶ ἐν τῷτο δῆλοι, καὶ οὗτος ὡς
 ἢ μοναρχίᾳ κράτιστον. ἐπὶ ἕπι πάντα συλ-
 λαβόντα εἰπέμ, κόθεν ἡμῖν ἐλευθερίᾳ ἐγένε-
 το, καὶ τῷ δόντε; κότερα παρὰ τῆ δῆμῶ
 ἢ ὀλιγαρχίᾳ; ἢ μοναρχίᾳ; ἐγὼ τοίνυν γνώ-
 μῶν, ἡμῶς ἐλευθερωθέντας διὰ ἓνα ἀνδρα
 τὸ τοῦτο περιελαίμ. πορός τε τῷτο, πα-
 τρίς νόμῶς μὴ λυεῖν ἔχοντας εὔ, οὐ γὰρ ἀ-
 μείνομ.

res illum suscipit etiam, & pretio habet po-
 pulus. Dum autem in pretio est, euadit repen-
 te dominator omnium. Quo facto, & hic vi-
 nius dominatum, statum omnium esse opti-
 mum declarat, atque ut vno verbo omnia
 complectar, vnde & cuius munere libertatem
 habemus à populone, an à paucorum, an ab
 vnius dominatu? Quum igitur vnius viri o-
 pera libertatem consequuti simus, hunc do-
 minatus vnius viri statum nobis amplecten-
 dum, tuendumque censeo, ac praeterea mini-
 me committendum, vt patrias leges, quae bonae
 sunt, labefactemus: minime enim hoc expedit.

OECONOMIA ORATIONIS.

- I. Vnius optimi imperium praestantissimum. Eis βασιλεύς εἰς κοίραν ἔσω, iuxta Homerum, Iliad. 2. & Aristotelem l. 8. Ethic. c. 10, Ἀριστον ἢ βασιλική.
 - II. Confirmat referendo Oligarchiam, vt dissensionibus ἐπινοχίαν, ἐ quibus infini a mala pullulant.
 - III. Contra magna est monarchia utilis.
- Natura commenta est regem, quod & ex aliis animalibus licet cognoscere. Senec l. 1. de Clementia, Apes sine Rege esse non possunt. vt scribit Plinius l. 2. natur. histor. c. 17. Grues v-

num ducem, quem sequuntur, eligunt. Arist. l. 1. de hist. anim. c. 1. πρατέρα τοσοῦτῶς δικαιότερα μοναρχία, ὅσῳ περ ῥα ὄν ἐστὶ ἐνός ἀνδρός γνώμη προσέχειν τὸν νόδν, μᾶλλον ἢ πολλῶς. ἢ πάντοδ ἀπᾳς διανοίαις ζητεῖν ἀρεσκείμ, Tanto iustior, & mitior monarchia, quanto facilius est vni, quam multis morem gerere. (inquit Isocrat. ad Nicoclem.)
 Nulla fides regni sociis, omnisque potestas Impatiens consortis erit.
 Lucan. l. 1,

Monarchia
 politiarum
 optima

MARCI ANTONII ORATIO AD PROCERES, QVA
 filium Imperatorem renuntiat, & commendat.

Ex Herodiano,
 Argumentum.

Marcus Antonius Imperator, quum ex graui morbo decumberet, nec se procul à vi-
 ta exitu abesse intelligeret, amicos conuocauit, ad eos, quum conuenissent, hac oratione
 est vsus, usque, quum lubricas adolescentia vias, & in ea atate periculi plenam esse po-
 tentiam ostendisset, filium commendauit.

Ἀχθεῖσθαι μὲν ὑμᾶς ἐφ' οἷς ὀρατέ με
 διακείμενον, δαυματὸν οὐδέμ. φύσει
 τε γὰρ τὸ ἀνθρώπινον ἐλαεινόν ἐν
 ταῖς τῶν ὀμορφίλων συμφοραῖς, τὰ τε δεινὰ
 ὑπὸ τὴν ὀψὶν πεσόντα οἶκτον προκαλεῖται
 μέγιστα. ἐμοὶ δὲ τι καὶ πλεον ὑπᾳρχείμ παρ

Dolere vos, atque angī, quum ita me affe-
 ctum contemplantini, minime miran-
 dum. Quippe humanum est humanis casu-
 bus ingemiscere, multoque magis misericor-
 diam prouocant, quae oculis viurpamus; Ca-
 terum peculiaris nobiscum nostra ratio est.
 Nam de mei erga vos animi conscientia,
 mutuam spero à vobis, quasi iure, bene-
 uolentia.